מַעֲמִיק (כה) עַד שִׁבְעָה: **ז** (כו) [מ]מוֹשְׁכִין אֶת הַמַּיִם * מֵאִילָן לְאִילָן (כז) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁקֶה אֶת כָּל הַשָּׂדֶה. [נ]וְאִם הָיְתָה שָׂדֶה לַחָה, מֻתָּר לְהַשְׁקוֹת (כח) אֶת כֻּלָּהּ: **ח** [ס]אָסוּר לִפְתֹּחַ מָקוֹם לְשָׂדָה (כט) כְּדֵי שֶׁיִּכָּנְסוּ בָהּ מַיִם לְהַשְׁקוֹתָהּ, וְאִם עוֹשֶׂה כְּדֵי לָצוּד דָּגִים (ד) (ל) כְּדֵי לְאָכְלָן בַּמּוֹעֵד (לא) כְּגוֹן שֶׁפּוֹתֵחַ לְמַעְלָה מָקוֹם שֶׁיִּכָּנְסוּ (לב) וּלְמַטָּה מָקוֹם שֶׁיֵּצְאוּ, מֻתָּר: **ט** [ע]אָסוּר לְהַשְׁוּוֹת הַשָּׂדֶה לְצָרְפָּהּ חֲרִישָׁה. וְאִם נִפַּר שֶׁמְּכַוֵּן כְּדֵי לָדוּשׁ לְצָרְפָּהּ הַמּוֹעֵד (לג) כְּגוֹן שֶׁמַּשְׁוֶה כֻּלָּהּ, מֻתָּר: **י** [פ]אָסוּר לְלַקֵּט עֵצִים מִן הַשָּׂדֶה לְיָפּוֹתָהּ לַחֲרִישָׁה. וְאִם נִפַּר שֶׁמְּכַוֵּן לְצָרְפָּן לְעֵצִים, כְּגוֹן שֶׁנּוֹטֵל הַגְּדוֹלִים וּמַנִּיחַ הַקְּטַנִּים, מֻתָּר: **יא** [צ]אָסוּר לְקַצֵּץ עַנְפֵי הָאִילָן לְתַקְּנוֹ. (לד) וְאִם נִפַּר שֶׁמְּכַוֵּן בִּשְׁבִיל הָעֲנָפִים לְהַאֲכִילָן לִבְהֶמְתּוֹ וְלֹא לְתַקְּנוֹ, כְּגוֹן שֶׁקּוֹצֵץ כֻּלָּן מִצַּד אֶחָד, מֻתָּר: **יב** (לה) [ק]אֵין (ה) מַתְלִיעִים הָאִילָנוֹת (לו) וְלֹא מְזַהֲמִין (פְּרוּשׁ, מַדְבִּיקִים שָׁם זָבֶל כְּדֵי שֶׁלֹּא יָמוּת הָאִילָן) הַנְּטִיעוֹת, אֲבָל סָכִין הָאִילָנוֹת וְהַפֵּרוֹת (לז) בְּשֶׁמֶן: **יג** (לח) [ר]אִישׁוּת וְעַכְבָּרִים שֶׁמַּפְסִידִים בִּשְׂדֵה אִילָן מֻתָּר לְצוּדָן כִּדְרָכּוֹ, שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנָּה וּמַפְסִידִים הָאִילָן. וְאֲפִלּוּ בִּשְׂדֵה הַלָּבָן הַסְּמוּכָה לִשְׂדֵה הָאִילָן מֻתָּר לְצוּדָן כִּדְרָכּוֹ, שֶׁיּוֹצְאִין מִמֶּנָּה וּמַפְסִידִים הָאִילָן. וְאִם אֵינָהּ סְמוּכָה לִשְׂדֵה הָאִילָן, (לט) אֵין צָדִין אוֹתָן אֶלָּא עַל יְדֵי שִׁנּוּי, [ש]שְׁנוֹעֵץ שַׁפּוּד בָּאָרֶץ וּמְנַעְנְעוֹ לְכָאן וּלְכָאן עַד שֶׁנַּעֲשֵׂית גֻּמָּא וְתוֹלָה בָּהּ הַמְּצוּדָה. (מ) * [ח]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁבִּשְׂדֵה הַלָּבָן הַסְּמוּכָה לִשְׂדֵה הָאִילָן אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא עַל יְדֵי שִׁנּוּי, וְאִם

מ מִשְׁנָה שָׁם ר' (ע"ב) וּכְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. נ רַמְב"ם בְּפֶרֶק ח' (ה"ג) מֵהָא דְּשָׂדֶה מְסֻתֶּנֶת שָׁם בְּגְמָרָא. ס מִימְרָא דִּרְבָּא שָׁם (י"ו). ע מִימְרָא דִּרְבָּא שָׁם וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ"י שָׁם (ד"ה דמחקיל) טוּר וְרִבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ד ח"ה). פ גַּם זֶה שָׁם. צ גַּם זֶה שָׁם. ק בְּרֵיְיתָא בְּעֲבוֹדָה זָרָה נ' (ע"ב). ר מִשְׁנָה מוֹצֵא קָקָן ר' (ע"ב) וְכִדְפֵרֵשׁ רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בְּבְרֵיְיתָא שָׁם, טוּר בְּשֵׁם אֲבִיו הָרֹא"ש וְכֵן כָּתַב הָרַי"ף (כ:) וְרַי"ץ גַּאוּת. ש בְּרֵיְיתָא שָׁם ז' (ע"א) כְּפֵרוּשׁ הָרַמְב"ם (בפירוש המשניות). ת טוּר בְּשֵׁם הָרַמְב"ם בְּפֶרֶק ח' (ה"ח) וּלְפִי גִּרְסָתוֹ וְלָזֶה הִסְכִּים הָרֹב הַמַּגִּיד שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

ח (ד) כְּדֵי. וּמַה שֶּׁפָּסַק לְעֵיל בְּסִימָן תקל"ג סָעִיף ד' דְּצָד דָּגִים שֶׁהָרֵי אֲפִלּוּ שֶׁאֹכַל מֵהֶם בַּמּוֹעֵד, וְהָכָא כָּתַב לְאָכְלָם בַּמּוֹעֵד, שָׁאנֵי הָכָא דְּסוֹף סוֹף גַּם הַשָּׂדֶה שׁוֹתָה מִמֶּנָּה וּמְשׁוּם הָכִי בְּעֵי שֶׁיֹּאכַל דַּוְקָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָתָם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **יב** (ה) מַתְלִיעִים. שֶׁנּוֹטֵל הַתּוֹלַעַת שֶׁבָּאִילָן, אַף עַל פִּי שֶׁנִּפְסָד

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּלְבַד [רִיטְבָ"א (ד"ה א"ר אבהו)]: **(כה) עַד שִׁבְעָה.** שֶׁזֶּהוּ גַּם כֵּן הוֹסָפָה בַּחֲפִירָה חֲמִשָּׁה טְפָחִים. וְאִם הָיְתָה עֲמֻקָּה שִׁלְשָׁה, אֲפִלּוּ דְּאָסוּר לַחְפֹּר עַד שְׁמֹנָה, דְּטִרְחָה יְתֵרָה הִיא לְהַשְׁלִיךְ הֶעָפָר לָחוּץ מֵעִמָּק הָאַמָּה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז)], וְנִכּוֹן לְהַחְמִיר בָּזֶה, דִּכְמַאי דְּהַכֶּל הַשָּׁלְחָן עָרוּךְ עַד שִׁבְעָה, גַּם כֵּן (כ) יֵשׁ מֵהַפּוֹסְקִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה: **ז** (כו) **מוֹשְׁכִין אֶת הַמַּיִם וְכוּ'.** פֵּרוּשׁ, (כז) שֶׁעוֹשִׁין סְבִיב הָאִילָן חֲפִירוֹת לְמִלֹּאת אוֹתָן מַיִם, וְתוּ אֵין בָּזֶה טֹרַח הַרְבֵּה (כח) לַעֲשׂוֹת חָרִיץ שֶׁיִּמָּשְׁכוּ בּוֹ הַמַּיִם מֵאִילָן לְאִילָן: **(כז) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁקֶה כֻּלָּהּ וְכוּ'.** דְּאַף (כג) אִם לֹא יַשְׁקֶה כֻּלָּהּ לֵיכָּא פְּסִידָא לְאִילָנוֹת, דְּאַף שֶׁעַל יְדֵי הַהַשְׁקָאָה יִהְיֶה (כד) הָרְוָחָה לְאִילָנוֹת, לֹא שָׁרִינַן טִרְחָא רַבָּה בִּשְׁבִיל הָרְוָחָה: **(כח) אֶת כֻּלָּהּ.** שֶׁכֵּיוָן שֶׁהָיְתָה לַחָה בְּמַיִם מִקֹּדֶם, (כה) אֵין בָּהּ טֹרַח יוֹתֵר עַל יְדֵי הַהַשְׁקָאָה: **ח** (כט) **כְּדֵי שֶׁיִּכָּנְסוּ בָהּ מַיִם וְכוּ'.** דְּהַיְנוּ כְּמִזְבֵּל שָׂדֶה בַּמּוֹעֵד וְכַנַּ"ל: (ל) **כְּדֵי לְאָכְלָן בַּמּוֹעֵד.** עַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר שַׁדַּעְתּוֹ דְּאֵינוֹ אָסוּר רַק אִם כִּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְהַשְׁאִיר כָּל הַדָּגִים אַלְאַחַר הַמּוֹעֵד, אֲבָל אִם כַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לֶאֱכֹל מֵהֶן אֲפִלּוּ אֵין דַּעְתּוֹ כְּדֵי לֶאֱכֹל כֻּלָּן, שַׁפִּיר דָּמֵי, אוּלָם מִבְּאוּר הַגְּרָ"א דִּמְדַמֶּה זֶה לְהָא דְּתָנֵן בְּדֶרֶךְ י"ג עֲמוּד ב' הַדְּשׁוּשׁוֹת עוֹשִׁין בְּצִנְעָא לְצָרְפָּהּ הַמּוֹעֵד, וְשָׁם הֵלֹא כָּתַב הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן תקל"ג סָעִיף א' שֶׁלֹּא יַעֲרִים לִטְחֹן יוֹתֵר בְּכַוָּנָה, [אָכֵן דִּין הַעֲרָמָה גּוּפָא לָאו מִלְּתָא בְּרִירָה הִיא לְאָסוּר עַיֵּן שָׁם]. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ח) שֶׁמִּסְתַּפֵּק גַּם כֵּן בָּזֶה: **(לא) כְּגוֹן שֶׁפּוֹתֵחַ לְמַעְלָה מָקוֹם וְכוּ'.** דְּאַף עַל פִּי (כו) שֶׁכַּוָּנָתוֹ לַדָּגִים, בָּעֵינַן שֶׁיִּהְיוּ מַעֲשָׂיו נִכָּרִים, לָכֵן יֵשׁ לִפְתֹּחַ שְׁנֵי פְּתָחִים, הָא חַד פָּתַח אַף עַל פִּי שֶׁכַּוָּנָתוֹ לַדָּגִים, אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁאֵין מַעֲשָׂיו נִכָּרִין (כז) וּמִתְחַזֵּי כְּמוֹ שֶׁמְּכַוֵּן לְהַשְׁקוֹתָהּ. וְכָתַב הָרִיטְבָ"א בְּחִדּוּשָׁיו (י: ד"ה אדעתא) דְּכָל זֶה רַק לְעִנְיַן אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד לֹא קְנִסִינַן לֵיהּ אִם הוּא אוֹמֵר שַׁדַּעְתּוֹ לְהֻתָּר. וְכֵן הַדִּין לְעִנְיַן סָעִיף ט' וְי"א: **(לב) וּלְמַטָּה מָקוֹם שֶׁיֵּצְאוּ.** דְּהַיְינוּ שֶׁעוֹשֶׂה שָׁם (כח) חֹר קָטָן שֶׁיָּזוּבוּ הַמַּיִם מִשָּׁם וְיִשָּׁאֲרוּ הַדָּגִים נִצּוֹדִין מֵאֲלֵיהֶן, (כט) וְאַף עַל פִּי שֶׁמְּמַיְּלָא הַשָּׂדֶה שׁוֹתָה מֵהַמַּיִם, שָׁרֵי, דְּדָבָר שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן הוּא: **ט** (לג) **כְּגוֹן שֶׁמַּשְׁוֶה כֻּלָּהּ.** שֶׁיּוֹתֵר צָרִיךְ קַרְקַע שָׁוֶה לָדוּשׁ מִלַּחֲרֹשׁ. וְהָרַבָּה (ל) רִאשׁוֹנִים סְבִירָא לְהוּ לְהַפּוּךְ, וְעַל כֵּן תַּרְוַיְיהוּ אֲסִירֵי. [בַּ"ח (ס"ח). וְכֵן מִשְׁמַע מִבְּאוּר הַגְּרָ"א שֶׁיֵּשׁ לָחוּשׁ לִדְבָרֵי אִלּוּ רִאשׁוֹנִים, וְאֶפְשָׁר דְּגַם הוּא מוֹדֶה לְהַבַּ"ח דְּתַרְוַיְיהוּ אֲסִירֵי]: **יא** (לד) **וְאִם נִפַּר שֶׁמְּכַוֵּן בִּשְׁבִיל הָעֲנָפִים וְכוּ'.** וּכְכָל הַדְּבָרִים הָאֲלּוּ וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה (לה) תְּרֵתֵי בָּעֵינַן, שֶׁיִּהְיֶה כַּוָּנָתוֹ לְהֻתָּר, וּמַעֲשָׂיו יִהְיוּ מוֹכִיחִין וְנִכָּרִים שֶׁלְּדַעַת צָרְפָהּ הַהֻתָּר הוּא עוֹשֶׂה כְּמוֹ שֶׁכַּוָּנָתוֹ לְאִסּוּר, אֲבָל אִם כַּוָּנָתוֹ לְאִסּוּר, אַף עַל פִּי שֶׁמַּעֲשָׂיו מוֹכִיחִין שֶׁלְּצָרְפָהּ הַהֻתָּר הוּא עוֹשֶׂה, וְכֵן אִם כַּוָּנָתוֹ לְעִנְיַן הֻתָּר וְאֵין מַעֲשָׂיו מוֹכִיחִין עָלָיו, אָסוּר: **יב** (לה) **אֵין מַתְלִיעִין וְכוּ'.** שֶׁנּוֹטֵל הַתּוֹלָעִים שֶׁנִּפְלוּ בָּאִילָנוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁנִּפְסָד הָאִילָן, אָסוּר, (לו) דְּטִרְחָא יְתֵרָא הוּא: **(לו) וְלֹא מְזַהֲמִין.** כְּשֶׁנִּשְׂרָה קְצַת קְלִפְּתוֹ מַדְבִּיקִין שָׁם זֶבֶל שֶׁלֹּא יָמוּת, וְאָסוּר גַּם כֵּן מִשּׁוּם טִרְחָא יְתֵרָא: **(לז) בְּשֶׁמֶן.** דְּהַיְינוּ שֶׁקְּטָעוּ נוֹפוֹ קֹדֶם הַמּוֹעֵד כְּדֵי שֶׁיּוֹצִיא נוֹפוֹת הַרְבֵּה סְבִיב מְקוֹם הַקְּטִיעָה, מֻתָּר לִסּוֹכוֹ בְּשֶׁמֶן בְּמָקוֹם הַקְּטִיעָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָמוּת, וְכֵן הַפֵּרוֹת מֻתָּר לְסוֹכָן בְּשֶׁמֶן כְּדֵי שֶׁלֹּא יָמוּת, דְּכָל זֶה לֹא הָוֵי טִרְחָא יְתֵרָא וְשָׁרֵי: **יג** (לח) **אֵישׁוּת.** הוּא (לט) שֶׁרֶץ קָטָן שֶׁאֵין לוֹ עֵינַיִם וְדַרְכּוֹ לַחְפֹּר בְּפֵנִים הַקַּרְקַע, וְכַאֲשֶׁר יִמְצֵא בַּשָּׂדֶה יִקָּלֵקֵל הָאִילָנוֹת עַל יְדֵי חֲפִירוֹתָיו: (לט) **אֵין צָדִין אוֹתָן אֶלָּא וְכוּ'.** דְּלֹא מַפְסִיד (מ) כְּלֵי הַאי בְּשָׂדֶה לָבָן: (מ) **וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ'.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה וי"א):

בַּאוּר הֲלָכָה

ז * **מֵאִילָן לְאִילָן וְכוּ'.** עַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָ"א (ד"ה ר' ישמעאל) וּבְרַי"ץ גַּאוּת שֶׁהֶעְתִּיקוּ אֶת דִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"א ה"ג) שֶׁכָּתַב דְּדִבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב שֶׁאוֹסֵר לְהַשְׁקוֹת כָּל הַשָּׂדֶה כֻּלָּהּ **מֵירֵי כְּשֶׁהָיוּ נְטוּעִים הָאִילָנוֹת עֲשָׂרָה לְבֵית סְאָה, אֲבָל אִם הָיוּ רְצוּפוֹת מֵאָה לְהַשְׁקוֹת כָּל הַשָּׂדֶה לְכוּלֵי עָלְמָא:**

יג * **וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ'.** זֶה תְּלוּי בְּגִרְסַת הַשַּׁ"ס עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אישות) וּבְבֵאוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כ) הַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (שם), וְכֵן מָצָאתִי בְּהִלְכוֹת הָרִי"ף גִּיאוּת, וְגַם בָּאֱמֶת הוּא בַּגְּיָא דְּלֹא אִיפְּשָׁטָא בְּגְמָרָא, **וְאֶפְשָׁר דְּהָרַמְב"ם שָׁמַע אָזֵיל לְשִׁיטָתוֹ דְּסָבִירָא לֵיהּ דְּמִלְאכֶת חֹל הַמּוֹעֵד הוּא מִדְּרַבָּנָן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְאִידָךְ פּוֹסְקִים, וְצָרִיךְ עִיּוּן:** (כא) נִמּוּקֵי יוֹסֵף (ב. בְּמִשְׁנָה): **(כב)** וְהַתִּירוּ זֶה בְּמוֹעֵד מִשּׁוּם דְּאִילָנוֹת דְּמֵיקַן לְבֵית הַשָּׁלְחָן שֶׁצְּרִיכִין לְמַיִם טְפֵי [תּוֹסְפוֹת בְּדַף ב' (ע"א ד"ה מושכין)]: (כג) נִמּוּקֵי יוֹסֵף (שם). **וְעַיֵּן בְּמַגִּיד מִשְׁנֶה שֶׁמְּפָרֵשׁ גַּם דִּבְרֵי הָרַמְב"ם** (שם) **בְּאֹפֶן זֶה שֶׁהַשָּׂדֶה הָיְתָה שִׁיּוּר רַק לְאִילָנוֹת שֶׁאֵין בָּהּ זְרָעִים וִירָקוֹת:** (כד) שָׁם בְּנִמּוּקֵי יוֹסֵף, וְכֵן מוּכָח בְּגְמָרָא דַּף ב' (ע"א): **(כה)** רַמְב"ם (שם). **וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וּמִשְּׁמַע מִנַּיָּה דִּלְדַעַת הַטּוּר וְנִמּוּקֵי יוֹסֵף שֶׁמְּפָרְשִׁים מֵימְרָא**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקלז

אֵינָהּ סְמוּכָה לְשַׁדֶּה הָאִילָן אָסוּר אֲפִלּוּ עַל יְדֵי שְׁנוּי: **יד** א(מא) אֵין מַכְנִיסִין (מא) צֹאן לַדִּיר בְּחֹל הַמּוֹעֵד (מב) לְזַבֵּל הַשָּׂדֶה. וְאִם הִכְנִיסָן הָאֵינוּ יְהוּדִי מֵעַצְמוֹ, מֻתָּר אַף בְּשַׁבָּת, (מג) אֲפִלּוּ אִם מַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה עַל שֶׁהִכְנִיסָן, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתֵּן לוֹ שָׂכָר, וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא שָׂכַר מְזוֹנוֹ אָסוּר. (מד) וּבְיוֹם טוֹב (ו) יָכוֹל לִתֵּן לוֹ שָׂכַר מְזוֹנוֹ, (מה) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתֵּן לוֹ שָׂכָר אַחֵר. * וּבְחֹל הַמּוֹעֵד אֲפִלּוּ אִם נוֹתֵן לוֹ שָׂכָר אַחֵר מֻתָּר, (מו) בּוּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁכִּירֶנּוּ וְלֹא יִסָּיְעֶנּוּ (מז) גוְלֹא יִמְסֹר לוֹ שׁוֹמֵר לְנַעַר הַצֹּאן (פְּרוּשׁ, מוֹלִיכָהּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּמִתּוֹךְ כָּךְ הַגְּלָלִים מִתְנַעֲרִים). דוְאִם הָיָה הָאֵינוּ יְהוּדִי שָׂכִיר שַׁבָּת שָׂכִיר חֹדֶשׁ שָׂכִיר שָׁנָה, מְסַיְּעִין אוֹתוֹ (מח) בְּחֹל הַמּוֹעֵד (ז) (מט) וּמוֹסְרִין לוֹ שׁוֹמֵר לְנַעַר הַצֹּאן: **טו** האָסוּר לְקַצֵּר הַשָּׂדֶה בְּחֹל הַמּוֹעֵד (נ) אִם אֵינוֹ נִפְסָד אִם יַעֲמֹד עַד לְאַחַר הַמּוֹעֵד. זוְאִם אֵין לוֹ מַה יֹּאכַל, אֲפִלּוּ מוֹצֵא בַּשּׁוּק לְקָנוֹת, (נא) אֵין מַצְרִיכִין אוֹתוֹ לְקַח מִן הַשּׁוּק, אֶלָּא קוֹצֵר וּמְעַמֵּר וְדָשׁ וְזוֹרֶה (נב) וּבוֹרֵר בְּדָרְכּוֹ, חוּבִלְבַד (נג) שֶׁלֹּא יְדוּשׁ (מ) בְּפָרוֹת. וְהָנֵי מִלֵּי שֶׁאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לוֹ לְבַדּוֹ, טאֲבָל אִם הוּא צָרִיךְ לָדוּשׁ לְצָרָךְ רַבִּים, דָּשׁ אֲפִלּוּ בְּפָרוֹת: **טז** יִמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּרֶם אֵצֶל כַּרְמוֹ שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי, וְאֵינוֹ יְהוּדִי בּוֹצֵר שֶׁלּוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְאִם לֹא יִבְצֹר הַיִּשְׂרְאֵל גַּם אֶת שֶׁלּוֹ יַפְסִיד, (נד) יָכוֹל (ט) (נה) * לְבָצְרוֹ

א בְּרַיְיתָא שָׁם י״ב (ע״א) וְכַרַבִּי. **ב** טור וּכְפֵרוּשׁ הַנְּמוּקֵי יוֹסֵף (ו.). **ג** שָׁם בְּרַיְיתָא וּכְתַנָּא קַמָּא. **ד** שָׁם. **ה** מַעוּבְדָא דְּרַב הוּנָא שָׁם (יב.). **ו** מַעוּבְדָא שָׁם. **ז** הָרַמְבַּ״ם שָׁם מִדְּאִיקְּפַד שְׁמוּאֵל. **ח** בְּרַיְיתָא שָׁם. **ט** יְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ד) כְּתָבוּהָ הָרֹא״שׁ שָׁם (סי׳ יז). **י** מַעוּבְדָא דְּרַבִּי יַנַּאי שָׁם בְּבַבְלִי וְהָרֹא״שׁ שָׁם בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (שם ה״ב).

בֵּאוּר הַלָּכָה

הַגְּרָ״א. **וְהִנֵּה בְּשָׂדֶה לָבָן הַסְּמוּכָה לְשָׂדֶה אִילָן דַּעַת רב הָרִאשׁוֹנִים דְּצָד כְּדַרְכּוֹ, הֲלֹא הָמָּה הָרִי״ף (ב:) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ ח) וְהָאֶשְׁכּוֹל (סי׳ מג) וְהָרִי״ץ גֵּאוּת וְהָרַאֲ״ד וְהוּבָא בְּהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ח ה״ה) [לְבַד דַּעַת הָרַמְבַּ״ם דְּצָרִיךְ שְׁנוּי, וְכֵן נִרְאֶה דַּעַת חֲבֵרֵנוּ חֲנַנְאֵל וְשִׁבֻּלֵי לֶקֶט (סי׳ רכא) שֶׁהִעְתִּיקוּ הַבְּרַיְיתָא דְּתָנוּ רַבָּנָן בְּסִפְרָא וְלֹא חִלְקוּ בֵּין סְמוּכָה לְאֵינָהּ סְמוּכָה], וְכֵן נִרְאֶה גַּם כֵּן דַּעַת הַשַּׁאֲלְתּוֹת (פ׳ ברכה שאלתא קע) וּדְלֹא כַּהֲעָמֶק שְׁאֵלָה שָׁם (אות ח), **וְכֵן בְּשָׂדֶה לָבָן שֶׁאֵינָהּ סְמוּכָה מוּכָח בְּהָדְיָא מֵהָרִי״ף וְהָרֹא״שׁ וְהָאֶשְׁכּוֹל וְהָרַאֲ״ד דְּמִהֲנֵי שְׁנוּי,** וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְשִׁבֻּלֵי לֶקֶט. **אֲךְ דַּעַת הָרַמְבַּ״ם בָּזֶה לְהַחְמִיר דְּלָא מְהַנֵּי שְׁנוּי,** וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד דְּכֵן מַשְׁמַע מֵהָרִי״ץ גֵּאוּת דְּלֹא הֶעְתִּיק הַתָּר כִּי אִם לְשָׂדֶה הַלָּבָן הַסְּמוּכָה דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ כְּדַרְכּוֹ וְלֹא זָכַר שׁוּם הֶתֵּר לְאֵינָהּ סְמוּכָה, [וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין זֶה רְאָיָה מֻכְרַחַת]. וְעַל כֵּן תָּפַס לְדִינָא לְהַחְמִיר בָּזֶה, וְרָאִיתִי בַּבַּ״ח (ס״ט) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דְּנִקְטִינַן לְהַחְמִיר כְּהָרַמְבַּ״ם. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי בְּדִין הָרִאשׁוֹן דְּהֵיינוּ בְּסְמוּכָה לְשָׂדֶה אִילָן בְּוַדַּאי אֵין לְמִחוֹת בְּיַד הַמַּקֵּל אַחֲרֵי דִּרְאִשׁוֹנִים מְקִלִּין בָּזֶה וְכַנַּ״ל, וַאֲפִלּוּ בַּדִּין הָאַחֲרוֹן** אֵין לָנוּ בְּהָדְיָא מִי שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה כִּי אִם הָרַמְבַּ״ם לְבַד וְכַנַּ״ל, וְעַל כֵּן **עַל יְדֵי עִכּוּ״ם בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל:**

יד * וּבְחֹל הַמּוֹעֵד אֲפִלּוּ אִם נוֹתֵן לוֹ שָׂכָר אַחֵר מֻתָּר. זֶה לְשׁוֹן הַנְּמוּקֵי יוֹסֵף (ו.), אִם בָּא הֶעָכּוּ״ם מֵאֵלָיו לַדִּיר, אַף כִּי דַּעְתּוֹ לְטֹל שָׂכָר, **מֻתָּר לְהַנִּיחוֹ וְלִתֵּן לוֹ הַשָּׂכָר לְאַחַר הַמּוֹעֵד.** עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **וּמִשְׁמַע** מִלְּשׁוֹנוֹ **דִּלְשַׁלֵּם לוֹ בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד אָסוּר,** וְנִרְאֶה לִי שֶׁהַנְּמוּקֵי יוֹסֵף אָזַיל לְשִׁיטָתֵיהּ דְּמַפְרֵשׁ מַה שֶּׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא בְּיוֹם טוֹב בְּמְזוֹנוֹת הֵיינוּ שֶׁאַחַר יוֹם טוֹב יִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת [דְּמֵי מְזוֹנוֹתָיו], וּמְמֵילָא מַה שֶּׁאָמְרוּ בְּמוֹעֵד בְּשָׂכָר נְמֵי כְּהַאי גַּוְנָא, **אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁהֶבְאָנוּ** (משנ״ב ס״ק מד) **מַרְבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַשְׁ״י** דְּיָכוֹל לִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵהּ, **אֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן שָׂכָר בְּמוֹעֵד אַף דִּלְכַתְּחִלָּה אָסוּר לוֹמַר לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְיִשַּׁלֵּם לוֹ, מִכָּל מָקוֹם בְּשֶׁיַּעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ מֻתָּר לְשַׁלֵּם לוֹ בְּסוֹף, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

טז * לְבָצְרוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק נה). **וְעַיֵּן בַּלְּבוּשׁ** (סט״ז) **דְּדַעְתּוֹ דְּוַקָא** (מח) יְטוֹחֵן כְּדַרְכּוֹ כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין צָרִיךְ שְׁנוּי. וּמַה דְּהֶחְמִירוּ שֶׁלֹּא יְדוּשׁ בְּפָרוֹת, מְשׁוּם דְּאָז מֵקִלְקֵל מִלְּתָא. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל אֵלּוּ מְלָאכוֹת (מט) אֶלָּא לְפִי מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ לַאֲכִילָתוֹ: **(נג) שֶׁלֹּא יְדוּשׁ בְּפָרוֹת.** (נ) וּלְפִי זֶה גַּם בִּשְׂאָר בַּעֲלֵי חַיִּים אָסוּר (נא) **אֵין מַצְרִיכִין אוֹתוֹ לְקַח וְכוּ׳.** וְכֵן (מז) אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִשְׁאֹל מֵחֲבֵרוֹ: **(נב) וּבוֹרֵר.** (מם) כֵּן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (שם). **[אֲכָל אִם הוֹצִיא אַחַת הוּא לְקַצֵּר כָּל הַשָּׂדֶה אוֹ מְקַצָּתָהּ, מִסְתַּפֵּק בִּפְרֵי מִגְדִּים** (א״א ס״ק טז) **אוּלַי הוּא בִּכְלָל דָּבָר הָאֲבֵד, וְצָרִיךְ עִיּוּן]. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א** (ד״ה ושלא) **שֶׁכָּתַב דְּהֵיכָא דְּאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְמַלְאכָה אַחַת בְּגוֹן טְחִינָה מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּהֶרְוָחָה, וְרַק שֶׁלֹּא יַצְרִים וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תקל״ג סָעִיף א׳, אֲכָן בָּזֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּצִמְצוּם עַיִן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֵינוֹ מוֹצֵא מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ בְּצִמְצוּם שֶׁאֵין רוֹצִין לְטַחֵן אוֹ לְקַצֵּר לוֹ דָּבָר מוּעָט, עוֹשִׂין אֲפִלּוּ הַרְבֵּה מִפְּנֵי הַמּוּעָט, שֶׁהַכֹּל צָרְכֵי הַמּוֹעֵד הוּא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבָזֶה נִפְשַׁט סְפֵקוֹ שֶׁל פְּרֵי מִגְדִּים הַנַּ״ל:** (נ) מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יז). וְכֵן כָּתַב הָרַמ״א לְקַמָּן בְּסִימָן תקמ״ב סָעִיף א׳:

(מא) צֹאן לַדִּיר. הַיְינוּ שֶׁמַּכְנִיסִין בְּהֵמוֹת לְשָׂדֶה וְשׁוֹכְבוֹת שָׁם בַּלַּיְלָה וְכָל הַלַּיְלָה מְטַיְּלוֹת הַבְּהֵמוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם עַד שֶׁמִּזְדַּבֶּלֶת כָּל הַשָּׂדֶה: **(מב) לְזַבֵּל הַשָּׂדֶה.** אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ בְּיָדִים, מִפְּנֵי (נ) שֶׁנִּרְאֶה כִּמְזַבֵּל בְּעַצְמוֹ, וְהַמְזַבֵּל הוּא (נ) תּוֹלָדָה דְּחוֹרֵשׁ מִפְּנֵי שֶׁמְּיַפֶּה אֶת הַקַּרְקַע לִזְרֹעַ בָּהּ: **(מג) אֲפִלּוּ אִם מַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת גּוּפָא: **(מד) וּבְיוֹם טוֹב יָכוֹל וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְאַחַר יוֹם טוֹב, דִּמְזוֹנוֹת (נם) לֹא מִיחֲזֵי כְּשָׂכָר מַמָּשׁ. [וּמִכָּל מָקוֹם הֵיינוּ דַּוְקָא דְּאֵינָהּ מְלָאכָה גְּמוּרָה, אֲבָל עַכּוּ״ם הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה גְּמוּרָה בְּיוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר (מ) לִתֵּן לוֹ שָׂכָר מְזוֹנוֹ, דְּמֵרָאָה שֶׁהָיָה נִיחָא לֵיהּ בִּמְלָאכְתּוֹ שֶׁעָשָׂה בִּשְׁבִילוֹ]. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל (מם) לִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵהּ: **(מה) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתֵּן לוֹ שָׂכָר אַחֵר.** דְּכִשְׁיִתֵּן לוֹ (מכ) יְדַעוּ שֶׁעָשָׂה מִדַּעַת יִשְׂרָאֵל, וְיִסְבְּרוּ שֶׁשָּׂכְרוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְיָמִים: **(מו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁכִּירֶנּוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (מג) שֶׁלֹּא יֹאמַר לְעַכּוּ״ם עֲשֵׂה וְאֶתֵּן לְךָ שָׂכָר לְאַחַר הַמּוֹעֵד, דְּכָל שֶׁאֵין עוֹשֶׂה אֵין אוֹמֵר לְעַכּוּ״ם לַעֲשׂוֹת, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן תקמ״ג סָעִיף א׳: **(מז) וְלֹא יִמְסֹר לוֹ שׁוֹמֵר וְכוּ׳.** מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ שְׁכָרוֹ לְעַכּוּ״ם מִתְּחִלָּה לְשֵׁם זֶה [לְבוּשׁ]: **(מח) בְּחֹל הַמּוֹעֵד.** אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב אָסוּר אֲפִלּוּ בְּשָׂכִיר שָׁנָה, (מד) וְכֵן לִמְסֹר לוֹ שׁוֹמֵר אָסוּר בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב: **(מט) וּמוֹסְרִין לוֹ וְכוּ׳.** אֲבָל לְשָׂכֹר לוֹ (מה) שׁוֹמֵר בַּמּוֹעֵד אָסוּר אֲפִלּוּ בִּכְגוֹן זֶה: **טו (נ) אִם אֵינוֹ נִפְסָד וְכוּ׳.** דְּאִם הוּא נִפְסָד מֻתָּר לְקַצְּרוֹ. (מו) וּמִסְתַּבְּרָא דַּאֲפִלּוּ אִם רַק אָבוּד מְקַצָּתוֹ גַּם כֵּן מֻתָּר: **(נא) אֵין מַצְרִיכִין אוֹתוֹ לְקַח וְכוּ׳.** וְכֵן (מז) אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִשְׁאֹל מֵחֲבֵרוֹ: **(נב) וּבוֹרֵר.** (מם) כֵּן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (שם). **[אֲכָל אִם הוֹצִיא אַחַת הוּא לְקַצֵּר כָּל הַשָּׂדֶה אוֹ מְקַצָּתָהּ, מִסְתַּפֵּק בִּפְרֵי מִגְדִּים** (א״א ס״ק טז) **אוּלַי הוּא בִּכְלָל דָּבָר הָאֲבֵד, וְצָרִיךְ עִיּוּן]. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א** (ד״ה ושלא) **שֶׁכָּתַב דְּהֵיכָא דְּאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְמַלְאכָה אַחַת כְּגוֹן טְחִינָה מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּהֶרְוָחָה, וְרַק שֶׁלֹּא יַצְרִים וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תקל״ג סָעִיף א׳, אֲכָן בָּזֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּצִמְצוּם עַיִן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֵינוֹ מוֹצֵא מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ בְּצִמְצוּם שֶׁאֵין רוֹצִין לְטַחֵן אוֹ לְקַצֵּר לוֹ דָּבָר מוּעָט, עוֹשִׂין אֲפִלּוּ הַרְבֵּה מִפְּנֵי הַמּוּעָט, שֶׁהַכֹּל צָרְכֵי הַמּוֹעֵד הוּא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבָזֶה נִפְשַׁט סְפֵקוֹ שֶׁל פְּרֵי מִגְדִּים הַנַּ״ל:** (נ) מַגֵּן אַבְרָהָם (שם):

בֵּאוּר הַלָּכָה

הַגְּרָ״א. **וְהִנֵּה בְּשָׂדֶה לָבָן הַסְּמוּכָה לְשָׂדֶה אִילָן דַּעַת רב הָרִאשׁוֹנִים דְּצָד כְּדַרְכּוֹ,** הֲלֹא הָמָּה הָרִי״ף (ב:) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ ח) וְהָאֶשְׁכּוֹל (סי׳ מג) וְהָרִי״ץ גֵּאוּת וְהָרַאֲ״ד וְהוּבָא בְּהָרַב הַמַּגִּיד (פ״ח ה״ה) [לְבַד דַּעַת הָרַמְבַּ״ם דְּצָרִיךְ שְׁנוּי, וְכֵן נִרְאֶה דַּעַת חֲבֵרֵנוּ חֲנַנְאֵל וְשִׁבֻּלֵי לֶקֶט (סי׳ רכא) שֶׁהִעְתִּיקוּ הַבְּרַיְיתָא דְּתָנוּ רַבָּנָן בְּסִפְרָא וְלֹא חִלְקוּ בֵּין סְמוּכָה לְאֵינָהּ סְמוּכָה], וְכֵן נִרְאֶה גַּם כֵּן דַּעַת הַשַּׁאֲלְתּוֹת (פ׳ ברכה שאלתא קע) וּדְלֹא כַּהֲעָמֶק שְׁאֵלָה שָׁם (אות ח), **וְכֵן בְּשָׂדֶה לָבָן שֶׁאֵינָהּ סְמוּכָה מוּכָח בְּהָדְיָא מֵהָרִי״ף וְהָרֹא״שׁ וְהָאֶשְׁכּוֹל וְהָרַאֲ״ד דְּמִהֲנֵי שְׁנוּי,** וְכֵן מַשְׁמַע מֵהָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְשִׁבֻּלֵי לֶקֶט. **אֲךְ דַּעַת הָרַמְבַּ״ם בָּזֶה לְהַחְמִיר דְּלָא מְהַנֵּי שְׁנוּי,** וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד דְּכֵן מַשְׁמַע מֵהָרִי״ץ גֵּאוּת דְּלֹא הֶעְתִּיק הַתָּר כִּי אִם לְשָׂדֶה הַלָּבָן הַסְּמוּכָה דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ כְּדַרְכּוֹ וְלֹא זָכַר שׁוּם הֶתֵּר לְאֵינָהּ סְמוּכָה, [וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי אֵין זֶה רְאָיָה מֻכְרַחַת]. וְעַל כֵּן תָּפַס לְדִינָא לְהַחְמִיר בָּזֶה, וְרָאִיתִי בַּבַּ״ח (ס״ט) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דְּנִקְטִינַן לְהַחְמִיר כְּהָרַמְבַּ״ם. **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי בְּדִין הָרִאשׁוֹן דְּהֵיינוּ בְּסְמוּכָה לְשָׂדֶה אִילָן בְּוַדַּאי אֵין לְמִחוֹת בְּיַד הַמַּקֵּל אַחֲרֵי דִּרְאִשׁוֹנִים מְקִלִּין בָּזֶה וְכַנַּ״ל, וַאֲפִלּוּ בַּדִּין הָאַחֲרוֹן** אֵין לָנוּ בְּהָדְיָא מִי שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה כִּי אִם הָרַמְבַּ״ם לְבַד וְכַנַּ״ל, וְעַל כֵּן **עַל יְדֵי עִכּוּ״ם בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל:**

יד * וּבְחֹל הַמּוֹעֵד אֲפִלּוּ אִם נוֹתֵן לוֹ שָׂכָר אַחֵר מֻתָּר. זֶה לְשׁוֹן הַנְּמוּקֵי יוֹסֵף (ו.), אִם בָּא הֶעָכּוּ״ם מֵאֵלָיו לַדִּיר, אַף כִּי דַּעְתּוֹ לְטֹל שָׂכָר, **מֻתָּר לְהַנִּיחוֹ וְלִתֵּן לוֹ הַשָּׂכָר לְאַחַר הַמּוֹעֵד.** עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **וּמִשְׁמַע** מִלְּשׁוֹנוֹ **דִּלְשַׁלֵּם לוֹ בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד אָסוּר,** וְנִרְאֶה לִי שֶׁהַנְּמוּקֵי יוֹסֵף אָזַיל לְשִׁיטָתֵיהּ דְּמַפְרֵשׁ מַה שֶּׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא בְּיוֹם טוֹב בְּמְזוֹנוֹת הֵיינוּ שֶׁאַחַר יוֹם טוֹב יִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת [דְּמֵי מְזוֹנוֹתָיו], וּמְמֵילָא מַה שֶּׁאָמְרוּ בְּמוֹעֵד בְּשָׂכָר נְמֵי כְּהַאי גַּוְנָא, **אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁהֶבְאָנוּ** (משנ״ב ס״ק מד) **מַרְבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַשְׁ״י** דְּיָכוֹל לִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵהּ, **אֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן שָׂכָר בְּמוֹעֵד אַף דִּלְכַתְּחִלָּה אָסוּר לוֹמַר לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְיִשַּׁלֵּם לוֹ, מִכָּל מָקוֹם בְּשֶׁיַּעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ מֻתָּר לְשַׁלֵּם לוֹ בְּסוֹף, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

טז * לְבָצְרוֹ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק נה). **וְעַיֵּן בַּלְּבוּשׁ** (סט״ז) **דְּדַעְתּוֹ דְּוַקָא** (מח) יְטוֹחֵן כְּדַרְכּוֹ כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאֵין צָרִיךְ שְׁנוּי. וּמַה דְּהֶחְמִירוּ שֶׁלֹּא יְדוּשׁ בְּפָרוֹת, מְשׁוּם דְּאָז מֵקִלְקֵל מִלְּתָא. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת כָּל אֵלּוּ מְלָאכוֹת (מט) אֶלָּא לְפִי מַה שֶּׁהוּא צָרִיךְ לַאֲכִילָתוֹ: **(נג) שֶׁלֹּא יְדוּשׁ בְּפָרוֹת.** (נ) וּלְפִי זֶה גַּם בִּשְׂאָר בַּעֲלֵי חַיִּים אָסוּר (נא) **אֵין מַצְרִיכִין אוֹתוֹ לְקַח וְכוּ׳.** וְכֵן (מז) אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִשְׁאֹל מֵחֲבֵרוֹ: **(נב) וּבוֹרֵר.** (מם) כֵּן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (שם). **[אֲכָל אִם הוֹצִיא אַחַת הוּא לְקַצֵּר כָּל הַשָּׂדֶה אוֹ מְקַצָּתָהּ, מִסְתַּפֵּק בִּפְרֵי מִגְדִּים** (א״א ס״ק טז) **אוּלַי הוּא בִּכְלָל דָּבָר הָאֲבֵד, וְצָרִיךְ עִיּוּן]. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א** (ד״ה ושלא) **שֶׁכָּתַב דְּהֵיכָא דְּאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְמַלְאכָה אַחַת כְּגוֹן טְחִינָה מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּהֶרְוָחָה, וְרַק שֶׁלֹּא יַצְרִים וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תקל״ג סָעִיף א׳, אֲכָן בָּזֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּצִמְצוּם עַיִן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֵינוֹ מוֹצֵא מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ בְּצִמְצוּם שֶׁאֵין רוֹצִין לְטַחֵן אוֹ לְקַצֵּר לוֹ דָּבָר מוּעָט, עוֹשִׂין אֲפִלּוּ הַרְבֵּה מִפְּנֵי הַמּוּעָט, שֶׁהַכֹּל צָרְכֵי הַמּוֹעֵד הוּא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבָזֶה נִפְשַׁט סְפֵקוֹ שֶׁל פְּרֵי מִגְדִּים הַנַּ״ל:** (נ) מַגֵּן אַבְרָהָם (שם):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יד (מא) **צֹאן לַדִּיר.** הַיְינוּ שֶׁמַּכְנִיסִין בְּהֵמוֹת לְשָׂדֶה וְשׁוֹכְבוֹת שָׁם בַּלַּיְלָה וְכָל הַלַּיְלָה מְטַיְּלוֹת הַבְּהֵמוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם עַד שֶׁמִּזְדַּבֶּלֶת כָּל הַשָּׂדֶה: **(מב) לְזַבֵּל הַשָּׂדֶה.** אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ בְּיָדִים, מִפְּנֵי (נ) שֶׁנִּרְאֶה כִּמְזַבֵּל בְּעַצְמוֹ, וְהַמְזַבֵּל הוּא (נ) תּוֹלָדָה דְּחוֹרֵשׁ מִפְּנֵי שֶׁמְּיַפֶּה אֶת הַקַּרְקַע לִזְרֹעַ בָּהּ: **(מג) אֲפִלּוּ אִם מַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת גּוּפָא: **(מד) וּבְיוֹם טוֹב יָכוֹל וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְאַחַר יוֹם טוֹב, דִּמְזוֹנוֹת (נם) לֹא מִיחֲזֵי כְּשָׂכָר מַמָּשׁ. [וּמִכָּל מָקוֹם הֵיינוּ דַּוְקָא דְּאֵינָהּ מְלָאכָה גְּמוּרָה, אֲבָל עַכּוּ״ם הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה גְּמוּרָה בְּיוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר (מ) לִתֵּן לוֹ שָׂכָר מְזוֹנוֹ, דְּמֵרָאָה שֶׁהָיָה נִיחָא לֵיהּ בִּמְלָאכְתּוֹ שֶׁעָשָׂה בִּשְׁבִילוֹ]. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל (מם) לִתֵּן לוֹ מְזוֹנוֹת בְּיוֹם טוֹב גּוּפֵהּ: **(מה) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתֵּן לוֹ שָׂכָר אַחֵר.** דְּכִשְׁיִתֵּן לוֹ (מכ) יְדַעוּ שֶׁעָשָׂה מִדַּעַת יִשְׂרָאֵל, וְיִסְבְּרוּ שֶׁשָּׂכְרוֹ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה לְיָמִים: **(מו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁכִּירֶנּוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (מג) שֶׁלֹּא יֹאמַר לְעַכּוּ״ם עֲשֵׂה וְאֶתֵּן לְךָ שָׂכָר לְאַחַר הַמּוֹעֵד, דְּכָל שֶׁאֵין עוֹשֶׂה אֵין אוֹמֵר לְעַכּוּ״ם לַעֲשׂוֹת, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן תקמ״ג סָעִיף א׳: **(מז) וְלֹא יִמְסֹר לוֹ שׁוֹמֵר וְכוּ׳.** מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ שְׁכָרוֹ לְעַכּוּ״ם מִתְּחִלָּה לְשֵׁם זֶה [לְבוּשׁ]: **(מח) בְּחֹל הַמּוֹעֵד.** אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב אָסוּר אֲפִלּוּ בְּשָׂכִיר שָׁנָה, (מד) וְכֵן לִמְסֹר לוֹ שׁוֹמֵר אָסוּר בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב: **(מט) וּמוֹסְרִין לוֹ וְכוּ׳.** אֲבָל לְשָׂכֹר לוֹ (מה) שׁוֹמֵר בַּמּוֹעֵד אָסוּר אֲפִלּוּ בִּכְגוֹן זֶה: **טו (נ) אִם אֵינוֹ נִפְסָד וְכוּ׳.** דְּאִם הוּא נִפְסָד מֻתָּר לְקַצְּרוֹ. (מו) וּמִסְתַּבְּרָא דַּאֲפִלּוּ אִם רַק אָבוּד מְקַצָּתוֹ גַּם כֵּן מֻתָּר: **(נא) אֵין מַצְרִיכִין אוֹתוֹ לְקַח וְכוּ׳.** וְכֵן (מז) אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִשְׁאֹל מֵחֲבֵרוֹ: **(נב) וּבוֹרֵר.** (מם) כֵּן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם (שם). **[אֲכָל אִם הוֹצִיא אַחַת הוּא לְקַצֵּר כָּל הַשָּׂדֶה אוֹ מְקַצָּתָהּ, מִסְתַּפֵּק בִּפְרֵי מִגְדִּים** (א״א ס״ק טז) **אוּלַי הוּא בִּכְלָל דָּבָר הָאֲבֵד, וְצָרִיךְ עִיּוּן]. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רִיטְבָּ״א** (ד״ה ושלא) **שֶׁכָּתַב דְּהֵיכָא דְּאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְמַלְאכָה אַחַת כְּגוֹן טְחִינָה מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּהֶרְוָחָה, וְרַק שֶׁלֹּא יַצְרִים וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תקל״ג סָעִיף א׳, אֲכָן בָּזֶה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּצִמְצוּם עַיִן שָׁם. וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֵינוֹ מוֹצֵא מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ בְּצִמְצוּם שֶׁאֵין רוֹצִין לְטַחֵן אוֹ לְקַצֵּר לוֹ דָּבָר מוּעָט, עוֹשִׂין אֲפִלּוּ הַרְבֵּה מִפְּנֵי הַמּוּעָט, שֶׁהַכֹּל צָרְכֵי הַמּוֹעֵד הוּא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבָזֶה נִפְשַׁט סְפֵקוֹ שֶׁל פְּרֵי מִגְדִּים הַנַּ״ל:** (נ) מַגֵּן אַבְרָהָם (שם):

יד (נו) נְמוּקֵי יוֹסֵף (ה: ד״ה אין מרביעין): **(נז)** לְבוּשׁ: **(נח)** מַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יג): **(נט)** נְמוּקֵי יוֹסֵף (ו.): **(ס)** וְכֵן מַשְׁמַע מִנְּמוּקֵי יוֹסֵף (שם): **(סא)** רַשְׁ״י בְּאֵלְפָּס (שם ד״ה ביו״ט), וְכֵן מוּכָח בְּרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל: **(סב)** מַגֵּן אַבְרָהָם (שם): **(סג)** נְמוּקֵי י